

Hoeveel broodzak mag een varken eten?

Reflectie

'Oud brood gooi je niet weg, dat is zonde. Als mensen het niet willen eten, geef je het in ieder geval aan varkens of kippen. Daar kan iedereen het mee eens zijn. Varkens geef je geen plastic en andere resten van verpakkingen te eten. Ook geen twistpunt. Maar door het laatste principe heilig te verklaren maak je in de praktijk hergebruik van voedsel bijna onmogelijk.'

Leo van Raamsdonk, onderzoeker bij het RIKILT - Instituut voor Voedselveiligheid:

'Nederland verwerkt jaarlijks 300 duizend ton brood en bakkerijproducten. Brood van gisteren kun je immers niet meer verkopen. Veel afdankbrood gaat naar gespecialiseerde bedrijven die het uitpakken en drogen. Ik ben in een verwerkingsbedrijf geweest en was onder de indruk van hoe slim dat gaat. De zakken met broden worden opengesneden, en daarbij worden de grote stukken plastic verwijderd. Daarna wordt het brood gesneden en gedroogd en worden resterende stukjes plastic weggeblazen. Een magneet verwijdert metaalrestjes, en met een ingenieus apparaat dat gebruik maakt van een elektrisch veld worden ook snippertjes aluminium verwijderd. Prachtig. Maar de garantie dat er helemaal geen verpakking meer in het eindproduct zit kun je natuurlijk nooit geven. Nul kan niet, heel weinig wel. En daar zit een probleem in de regelgeving. De Europese Unie heeft gesteld dat verpakkingsmateriaal niet in diervoeder verwerkt mag worden. Elk snippertje is er eigenlijk één te veel. Je wilt tenslotte niet te veel plastic in het voer omdat je daarmee ook allerlei stoffen in het voer brengt zoals weekmakers die je niet in de menselijke voedselketen wilt.'

Duitsland

Duitsland probeert die norm al een paar jaar te versoepelen. De Duitsers zeggen dat vervuiling met 0,2 gewichtsprocent verpakkingsmateriaal geen probleem is. Nu is er op de studie die dat getal onderbouwt wel wat af te dingen, maar dat nul ook geen goede norm is, is wel duidelijk. Voor varkens geeft het kleine beetje verontreiniging dat nu overblijft geen gezondheidsproblemen, en juist voor die dieren wordt dit materiaal vooral gebruikt.'

'Door een nulniveau voor te schrijven sluit je in feite de weg af voor nuttig gebruik van een

Leo van Raamsdonk: 'We moeten een balans vinden tussen veiligheid en duurzaamheid.'

paar honderdduizend ton brood per jaar. Uit het oogpunt van duurzaamheid kunnen we ons dat niet permitteren. Voor het gebruik van diermeel in veevoer geldt iets soortgelijks. Na de BSE-crisis is vanwege de veiligheid alle gebruik van diermeel in voer verboden. Dat was goed. Om een crisis te bedwingen moet je alles uit de kast halen. Maar nu het gevaar geweken is, is het belangrijk om na te denken hoe we een balans kunnen vinden tussen veiligheid en duurzaamheid. Het verbranden van diermeel zorgt ervoor dat we soja moeten importeren en daarmee een groter beslag leggen op de

beschikbare ruimte en de voedselmarkt. Als we duurzaam met onze hulpbronnen willen omgaan moet de regelgeving een goede balans vinden tussen risico en hergebruik. Een risicoloze samenleving bestaat niet. Bovendien worden risico's vaak niet eerlijk tegen elkaar afgezet. Zelfs in het BSE-tijdperk was het ritje naar de supermarkt om een biefstuk te kopen eigenlijk riskanter dan het eten ervan. Vanwege een klein risico op de verspreiding van ziektes of de aanwezigheid van lage concentraties contaminanten kun je niet miljoenen kilo's bruikbaar voedsel weggooien.'